

Правилник о изградњи станица за снабдевање горивом моторних возила и о ускладиштавању и претакању горива

Правилник је објављен у "Службеном листу СФРЈ" бр. 27/71
и [29/71](#).

Члан 1.

Изградња станица за снабдевање горивом моторних возила која саобраћају на путевима и ускладиштавање и претакање горива врше се на начин одређен Техничким прописима о изградњи станица за снабдевање горивом моторних возила и о ускладиштавању и претакању горива, који су одштампани уз овај правилник и чине његов саставни део.

Члан 2.

На резервоаре станица из члана 1. овог правилника, у којима се држи гориво којим се снабдевају моторна возила, примењују се у погледу пројектовања, конструкције, опреме и означавања одговарајуће одредбе Правилника о изградњи постројења за запаљиве течности и о ускладиштавању и претакању запаљивих течности ("Службени лист СФРЈ", бр. 20/71), и Правилник о изградњи постројења за течни нафтни гас и о ускладиштавању и претакању нафтног гаса ("Службени лист СФРЈ", бр. 24/71), ако овим правилником није друкчије одређено.

Члан 3.

Појмови дати у Техничким прописима о изградњи станица за снабдевање горивом моторних возила и о ускладиштавању и претакању горива, који чине саставни део овог правилника, имају исто значење као појмови из тачке 1. Техничких прописа о изградњи постројења за запаљиве течности и о ускладиштавању и претакању запаљивих течности, који чине саставни део Правилника о изградњи постројења за запаљиве течности и о ускладиштавању и претакању запаљивих течности.

Члан 4.

У постојећим станицама за снабдевање горивом моторних возила морају се мере обезбеђења предвиђене одредбама овог правилника спровести у року од две године од дана његовог ступања на снагу.

Члан 5.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу СФРЈ".

ТЕХНИЧКИ ПРОПИСИ

О ИЗГРАДЊИ СТАНИЦА ЗА СНАБДЕВАЊЕ ГОРИВОМ МОТОРНИХ ВОЗИЛА И О УСКЛАДИШТАВАЊУ И ПРЕТАКАЊУ ГОРИВА

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

1.1. Под станицом за снабдевање горивом моторних возила која саобраћају на путевима (у даљем тексту: станица) подразумевају се: уређаји за снабдевање моторних возила свим врстама течних горива и течним нафтним гасом кад се користи као погонско гориво, као и уређаји за снабдевање уљем за ложење које се употребљава у домаћинству, цевоводи, резервоари, објекти за смештај запошљеног особља и други пратећи објекти.

1.2 Снабдевање горивом моторних возила врши се уређајима одређеним овим прописима.

1.3 Лица запошљена у станицама морају бити обучена у правилном руковању уређајима на станици и средствима за гашење пожара и упозната са осталим сигурносним мерама.

2. ЗОНЕ ОПАСНОСТИ ОД ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА

2.1 Зоне опасности одређене одредбама тач. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5 и 3.6 Техничких прописа о изградњи постројења за запаљиве течности и о ускладиштавању и претакању запаљивих течности, који чине саставни део Правилника о изградњи постројења за запаљиве течности и о ускладиштавању и претакању запаљивих течности, односе се и на станице предвиђене овим прописима.

2.2 Зона I обухвата унутрашњост резервоара и бетонског корита односно коморе уколико постоје, окно изнад улазног отвора резервоара, окно у коме су смештени прикључци за пуњење (ако су

лоцирани одвојено), аутомат за пуњење, мерач протока, арматуру и осталу опрему која чини целину уређаја за пуњење.

2.3 Зона II обухвата:

1) простор око окна улазног отвора подземног резервоара, окна у коме су смештени прикључци за пуњење (ако су лоцирани одвојено), одушног цевовода и вентила, полупречника 3 m мерено хоризонтално и висине 1 m изнад односног окна, одушног цевовода и вентила мерено од тла;

2) простор око аутомата за истакање горива односно отвора за истакање ауто-цистерне, полупречника 2,5 m мерено хоризонтално и висине 1 m изнад тог аутомата односно отвора мерено од тла;

3) простор око отвора за пуњење погонских резервоара моторних возила која се снабдевају горивом на станици и покретних судова за уље за ложење, полупречника 1 m мерено хоризонтално и висине 1 m изнад отвора мерено од тла;

4) просторију објекта за смештај запошљеног особља у којој се држе запаљиве течности група I, II и III.

2.4 Зона III обухвата простор изнад околног терена, ширине 5 m мерено хоризонтално од ивице зоне II и висине 0,5 m мерено од тла.

2.5 У зони II не смеју се налазити канализациони отвори за одвођење атмосферског талога, јаме и отворени канали за каблове и цевоводе.

2.6 Изузетно од одредбе тачке 3.7 Техничких прописа о изградњи постројења за запаљиве течности и о ускладиштавању и претакању запаљивих течности, који чине саставни део Правилника о изградњи постројења за запаљиве течности и о ускладиштавању и претакању запаљивих течности, у зонама II и III дозвољава се улазак и излазак моторног возила без хватача варница.

3. СТАНИЦА

3.1 Изградња станице

3.1.1 Станица мора бити изграђена тако да зона III буде удаљена од колосека за парну вучу најмање 40 m, а од колосека за дизел или електричну вучу и излаза из објекта у којима се скупља већи број људи - најмање 20 m.

3.1.2 У зони III не смеју се налазити објекти који не припадају станици. Изузетно, може се дозволити да зид неког објекта који не припада станици улази у зону III ако тај зид нема отворе, а има димњак са хватачем варница и ватроотпорност предвиђену за најмање шест часова.

3.1.3 У насељеном месту станица се не може градити на раскрсници, нити на таквој удаљености од раскрснице на којој би ометала одвијање јавног саобраћаја.

3.1.4 Ван насељених места станица се може градити само на простору на коме би прегледност улаза и излаза приступног пута била обезбеђена из оба правца, с тим да улаз и излаз тог пута буду најмање 25 m удаљени од раскрснице.

3.1.5 Станица мора бити одвојена од пута на коме се врши јавни саобраћај заштитним острвом ширине најмање 50 cm.

3.1.6 Изузетно, у мање прометним улицама насељеног места станица се може градити и без заштитног острва ако то одобри надлежни орган.

3.1.7 Дужина заштитног острва не сме бити мања од растојања између два крајња аутомата за истакање.

3.1.8 Ако се на заштитном острву постављају аутомати за истакање, ширина заштитног острва мора износити најмање 3 m, а пуњење погонских резервоара моторних возила може се вршити само изван пута намењеног за јавни саобраћај.

3.1.9 Део станице на коме се налазе моторна возила за време пуњења горивом не сме се налазити у кривини и мора бити бетониран и, по правилу, хоризонталан, а изузетно са нагибом до 2%.

3.2 Уређаји за снабдевање горивом моторних возила

3.2.1 Под уређајима за снабдевање горивом моторних возила подразумевају се аутомати за истакање у чијем се кућишту налази пумпа за гориво и мерач протока, а ван кућишта савитљива цев са пиштољем и аутоматским запорним органом, који морају бити одобрени.

3.2.2 Аутомати за истакање који раде на принципу самопослуживања могу се постављати само на станицама које су под сталном контролом запошљеног особља и ако то одобри надлежни орган.

3.2.3 Аутомат за истакање мора имати вентил за аутоматско затварање у свим положајима пиштоља кад је он ван употребе.

3.2.4 Пиштољ аутомата за истакање мора бити изведен тако да буде обезбеђен од препуњавања и да је онемогућено његово испадање при аутоматском затварању приликом пуњења погонског резервоара возила.

3.2.5 Аутомати за истакање се постављају на тротоару, острву или заштитном острву уздигнутим изнад нивоа пута најмање 14 cm, и то на удаљености од најмање 50 cm од ивице тротоара, острва или заштитног острва, мерено од габарита аутомата.

3.2.6 Аутомати за истакање не смеју се постављати на простору који је испод нивоа тротоара на коме се налази станица, нити унутар или испод било ког објекта осим испод надстрешнице за то намењене.

3.2.7 Ако су аутомати за истакање постављени на тротоару без заштитног острва, ширина пута на коме се налази моторно возило за време пуњења мора износити најмање 2,5 m, што се изводи проширењем пута намењеног за јавни саобраћај.

3.2.8 Ако су аутомати за истакање постављени на тротоару са заштитним острвом или на два или више острва, растојање између тротоара и заштитног острва, између острва и тротоара односно између острва мора бити најмање толико да је омогућено несметано мимоилажење моторних возила.

3.2.9 Ако је саобраћај у станици регулисан у једном смеру, растојање између острва односно између тротоара и острва не сме бити мање од 3 m.

3.2.10 Растојање између два аутомата за истакање мора износити најмање 2 m, мерено од осовине тих аутомата.

3.2.11 Аутомати за истакање морају бити најмање 5 m удаљени од најближег уређаја за контролу притиска у пнеуматичима и измену уља у мотору односно од најближег аутомата за истакање уља за ложење.

3.3 Цевоводи

3.3.1 Цевоводи на станици морају у погледу пројектовања, конструкције, опреме, испитивања и означавања испуњавати услове предвиђене одговарајућим одредбама Техничких прописа о изградњи постројења за запаљиве течности и о ускладиштавању и претакању запаљивих течности, који чине саставни део Правилника о изградњи постројења за запаљиве течности и о ускладиштавању и претакању запаљивих течности.

3.3.2 Цевоводи се полажу подземно и морају бити заштићени од корозије, а спајају се непропусним везама које морају бити одобрене.

3.3.3 Ако се цевоводи полажу директно у земљу, морају се закопати најмање 80 cm и обложити слојем песка дебљине најмање 15 cm. Ако цевоводи пролазе испод коловоза, морају се заштитити конструкцијом која је статички прорачуната да издржи предвиђено оптерећење.

3.4 Резервоари

3.4.1 Гориво за моторна возила, течни нафтни гас и уље за ложење у домаћинству морају се држати у посебно за то изграђеним подземним резервоарима који се искључиво користе као складиште за потребе станице.

3.4.2 Окно изнад улазног отвора резервоара односно окно у коме су смештени прикључци за пуњење резервоара (ако су лоцирани одвојено) затвара се поклопцем који се може безбедно закључати. На унутрашњој страни поклопца мора на видан начин бити означена врста горива која се смешта у резервоар.

3.4.3 Окно изнад улазног отвора резервоара односно окно у коме су смештени прикључци за пуњење резервоара (ако су лоцирани одвојено) мора бити непропусно.

3.4.4 Укупна запремина резервоара станице не сме износити више од 300 m³, с тим да се у њима запаљиве течности групе I могу ускладиштавати до 150 m³. Изузетно, укупна запремина резервоара станице изграђене ван насељеног места може износити више од 300 m³, ако то одобри надлежни орган.

3.4.5 Укупна запремина резервоара станице у који се смешта течни нафтни гас не сме износити више од 30 m³.

3.4.6 Резервоар за смештај течног нафтног гаса мора бити удаљен најмање 10 m од најближег аутомата за истакање запаљивих течности.

3.5 Објект за смештај запошљеног особља

3.5.1 У објекту за смештај запошљеног особља могу се држати уља, мазива, средства против замрзавања и средства ауто-козметике, пакована појединачно у херметички затвореним посудама запремине до 5 литара.

3.5.2 Ако у објекту за смештај запошљеног особља постоји само једна просторија, највећа количина запаљивих течности група I, II и III из тачке 3.5.1 ових прописа, која се може држати у тој просторији, износи 200 литара, а највећа количина течности чија је температура запаљивости преко 100 °C износи 1000 литара.

3.5.3 У објекту за смештај запошљеног особља могу се држати запаљиве течности група I, II и III из тачке 3.5.1 ових прописа у количини до 400 литара, а течности чија је температура запаљивости

преко 100 °C у количини до 2000 литара, ако у том објекту постоји посебно изграђена просторија чији преградни зид нема отвора према просторији за запошљено особље.

3.5.4 Посебна просторија из тачке 3.5.3 ових прописа мора испуњавати следеће услове:

- 1) да је ватроотпорност зидова предвиђена за најмање четири часа;
- 2) да је под од материјала који не варничи;
- 3) да је кров изграђен од лаганог материјала (највећа тежина конструкције крова 50 kg/m²);
- 4) да је обезбеђена природна или вештачка вентилација.

3.5.5 Просторија објекта за смештај запошљеног особља може се загревати топлотом водом, паром ниског притиска или топлим ваздухом. Изузетно, ако се у објекту за смештај запошљеног особља не држе запаљиве течности група I, II и III, за грејање таквог објекта може се користити и пећ на уље за ложење, с тим да је објект изван зоне II и да има димњак снабдевен хватачем варница.

4. ПРЕТАКАЊЕ ГОРИВА

4.1 Претакање горива из ауто-цистерне у резервоар

4.1.1 За време претакања горива из ауто-цистерне у подземни резервоар станице, гориво се не сме издавати, а простор око ауто-цистерне и окна у коме су смештени прикључци за пуњење резервоара мора бити под сталном контролом и обезбеђен од пожара.

4.1.2 Ауто-цистерна се спаја на прикључак подземног резервоара спојницама које морају бити одобрене.

4.1.3 За време претакања горива, ауто-цистерна мора бити спојена са системом за уземљење резервоара.

4.1.4 Подземни резервоар се може пунити горивом из постројења за ускладиштавање запаљивих течности путем цевовода, ако се станица налази у склопу тог постројења.

4.1.5 За време претакања горива, мотор ауто-цистерне мора бити угашен а ауто-цистерна закована ручном кочницом и обезбеђена од покретања подметачима постављеним под тачкове.

4.1.6 На простор око ауто-цистерне и окна у коме су смештени прикључци подземног резервоара, за време претакања горива, дозвољен је приступ само запошљеном особљу.

4.2 Снабдевање горивом моторног возила

4.2.1 За време пуњења горивом погонског резервоара моторног возила, мотор возила мора бити угашен а возило заковано.

4.2.2 Од отвора погонског резервоара моторног возила које се пуни горивом морају сва остала возила бити удаљена најмање 1 m.

4.2.3 Пуњење погонског резервоара моторног возила течним нафтним гасом дозвољено је само ако возило има одобрене уређаје и инсталације за коришћење таквог гаса.

4.2.4 Боца за течни нафтни гас не може се употребљавати као погонски резервоар моторног возила.

4.2.5 Претакање течног нафтног гаса у погонски резервоар моторног возила врши се само из резервоара.

4.2.6 Претакање течног нафтног гаса мора се вршити на отвореном простору изложеном природном струјању ваздуха.

4.2.7 За пуњење погонског резервоара моторног возила течним нафтним гасом могу се употребљавати само електричне или ручне пумпе.

4.2.8 Ако се приликом пуњења погонског резервоара моторног возила гориво проспе, морају се обрисати све површине на које се гориво просуло. Средства за брисање и чишћење стављају се у посебне, херметички затворене канте, које се не смеју транспортовати са осталим отпацима.

5. ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА

5.1 Опрема за заштиту од пожара састоји се од ручних и превозних апарата за гашење пожара.

5.2 Уз свака два аутомата за истакање мора се налазити по један ручни апарат за гашење пожара капацитета пуњења најмање 9 kg праха или другог одговарајућег средства за гашење пожара.

5.3 Уз уређаје за измену уља у мотору и контролу притиска у пнеуматичима мора се налазити један ручни апарат за гашење пожара капацитета пуњења најмање 9 kg праха или другог одговарајућег средства за гашење пожара.

5.4 У просторији за смештај запошљеног особља и у посебној просторији из тачке 3.5.3 ових прописа мора се налазити најмање по један ручни апарат за гашење пожара капацитета пуњења најмање 9 kg праха или другог одговарајућег средства за гашење пожара.

5.5 За време претакања горива из ауто-цистерне у резервоар, на месту на коме се врши претакање мора се налазити, припремљен за евентуалну употребу, један превозни апарат за гашење пожара капацитета пуњења најмање 50 kg праха или другог одговарајућег средства за гашење пожара.

5.6 Изузетно од одредбе тачке 5.5 ових прописа, на месту претакања горива из ауто-цистерне у резервоар може се уместо превозног апарата за гашење пожара користити 6 ручних апарата за гашење пожара капацитета пуњења најмање 9 kg праха или другог одговарајућег средства за гашење пожара, с тим да тим апаратима рукују најмање три лица.

5.7 У близини места на којима је могућност просипања запаљивих течности на станици највећа, постављају се сандуци са песком запремине најмање 0,3 m³.

+ **Види:**

Исправку - СЛ СФРЈ, 29/71-581.

5.8 Опрема за заштиту од пожара мора се свакодневно визуелно контролисати.